

УДК 615.859:616.379-008.64

Бондік Г.О.¹, Канюка Є.В.²

¹студент, Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія

²канд.мед.наук, Дніпровський державний медичний університет

**РОЗВИТОК РУХОВИХ НАВИЧОК
У ДІТЕЙ З ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ
ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ**

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) виникає в результаті пошкодження рухових центрів або рухових шляхів при вірусних захворюваннях (кір, грип та ін.), що супроводжуються менінгоенцефалітом, або в результаті крововиливу в мозок при тривалих важких або стрімких пологах і ін. [2] Дитячий параліч частіше виникає через крововиливи в мозок у недоношених, що народилися в стані асфіксії, іноді ДЦП називають хворобою Літгла, на честь англійського лікаря, який вперше описав її. Захворювання проявляється підвищенням тону м'язів, внаслідок чого стегна дитини повернені всередину, коліна притиснуті одне до одного (у важких випадках ноги перехрещуються, чому дитина не може ні сидіти, ні ходити), стопи торкаються землі лише частково.

Під час руху тонус м'язів посилюється, в силу чого неможливо виконувати довільні рухи. Нервова система, що знаходиться в непошкодженому стані, може виконувати всі свої функції, якщо працювати відповідно до реабілітаційної програми [3]. Тому програми з фізичного виховання відіграють провідну роль в комплексній реабілітації дітей з ДЦП. Як зазначалося вище, діти, які страждають на церебральний параліч, мають уражений мозок, який спочатку не може забезпечити його самореалізацію в середовищі життєдіяльності. Тим самим, обмежуючи їх в русі та у взаємодії з навколишнім середовищем.

Запорукою успішності та ефективності реабілітації хворих на (ДЦП) повинно бути вирішення наступних завдань: насамперед формування рухового стереотипу, наближеного до оптимального, формування навички правильної постави і правильного положення стоп, нормалізація довільних рухів у суглобах верхніх і нижніх кінцівок, корекція координаційних порушень, тренування м'язово-суглобового відчуття, профілактика та корекція контрактур, активізація психічних процесів та пізнавальної діяльності [3].

Руховий стереотип - стійкий індивідуальний комплекс умовно-рефлекторних рухових реакцій, що реалізуються у певній послідовності в забезпеченні позоно-тонічних функцій (ходи, постави). На теперішній час накопичено великий арсенал методик, що спрямовані на вирішення цього складного для медичної науки питання, але на шляху до його розв'язання потрібно зробити ще велику кількість кроків. Пошук нових напрямків пов'язаний, насамперед, із широкою розповсюдженістю цього захворювання, поліморфізмом клінічних проявів, складнощами лікування, високим ступенем неповносправності хворих з порушенням їх соціально-побутової адаптації [4, 5].

В Україні спостерігається тенденція до зростання кількості дітей із захворюваннями, які супроводжуються синдромом рухових порушень [4]. Одним із найпоширеніших рухових розладів дитячого віку є ДЦП, який спостерігають з частотою від 2 до 3,3 на 1000 новонароджених [4,1]. ДЦП є збірним терміном для групи захворювань, які проявляються передусім порушеннями рухів, рівноваги та положення тіла. Спастична диплегія - найбільш поширена форма ДЦП, спричиняється порушенням розвитку мозку або порушенням однієї чи кількох його частин, які контролюють м'язовий тонус та моторну активність (рухи).

Діти з спастичною диплегією переважно відстають у своєму моторному розвитку і пізніше досягають таких ланок моторного розвитку, як перевертання, сидіння, повзання та хода. Незважаючи на досягнення сучасної медицини, спастична диплегія залишається складною проблемою. Кількість дітей з цим діагнозом збільшується у

всьому світі. Тому доцільно використовувати програми фізичної терапії та ерготерапії з застосуванням нових методів реабілітації дітей даної категорії.

Список використаних джерел:

1. Cerebral Palsy: An Overview. *Am Fam Physician*. 2020 Feb 15;101(4):213-220. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32053326/>

2. Бадалян Л.О. Журба Л.Т. Тімоніна О.В. «Дитячий церебральний параліч» 2017 р. – 328 с.

3. Закон України Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я /Відомості Верховної Ради, 2021, №8, - 59 с.

4. Анатомія людини : підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації : у 3 т. / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін [та ін.] ; ред. А. С. Головацький, В. Г. Черкасов. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – Т. 1. – 7-ме вид., доопрац. – 368 с. : іл.; Т. 2. – 6-те вид., доопрац. – 456 с. : іл.; Т. 3. – 5-те вид. – 376 с. : іл.

5. Боген М.М «Навчання руховим діям» 2015 р. – 192 с.-192 с.